

УДК 621.8.03:33

Дмитренко Алла Василівна, д.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
банківського бізнесу та оподаткування Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ORCID : 0000-0003-3304-8652, e-mail:av_dmitrenko@ukr.net

ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Механізми реалізації політики енергоефективності - це певний вид політичних дій чи ринкових інтервенцій, що зумовлюють зменшення енергоспоживання та заохочують виробництво енергоефективних товарів та послуг. Узагальнюючи досвід вітчизняних і зарубіжних підприємств, варто зауважити, що інноваційну діяльність у державі необхідно здійснювати за механізмами регулювання політики енергоефективності, зокрема регулятивними й інноваційними механізмами, добровільними угодами щодо покращення енергоефективності та механізму міжнародної співпраці та міжнародних зобов'язань.

Інвестиційно-інноваційна діяльність у сфері енергетики пов'язана з реалізацією основних принципів державної політики щодо енергозбереження через систему відповідних механізмів енергоефективності. Рівень споживання енергоносіїв в Україні є практично втричі більшим, ніж у країнах Європейського Союзу (ЄС), а тому потенціал для розвитку ефективного використання енергії в українських компаніях є величезним. Ринок інвестицій в Україні у різних галузях знаходиться на початковому етапі. Але, враховуючи постійне та неunikнене зростання цін на енергоносії та участь у Світовій організації торгівлі (СОТ), збереження конкурентоспроможності на світовому ринку можливе шляхом зменшення споживання енергії, тобто завдяки інвестиціям в ефективне її використання [1].

Згідно із законодавством України енергозбереження - діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), яка спрямована на

раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів у національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів.

Енергоефективність та енергозбереження взаємопов'язані, оскільки енергозбереження є головним чинником підвищення рівня ефективності використання паливно-енергетичного комплексу (далі-ПЕК). Поняття енергоефективності є дещо ширшим і містить не лише напрями безпосереднього енергозбереження, а й непрямі, які призводять до зниження споживання ПЕК. Енергоефективність характеризує ступінь використання енергії на одиницю кінцевого продукту.

Енергозбереження є одним із напрямків діяльності енергетичної політики України щодо розподілу, використання та економного витрачання ПЕК у національному господарстві. На забезпечення раціонального й економного витрачання енергоресурсів давно звертається значна увага в Україні. Економічне зростання України значно залежить від рівня забезпечення енергоносіями, потенціалом енергоефективності та рівнем їх використання у промисловості. Ключовою умовою успішної реалізації таких заходів із енергозбереження є достатність фінансування ПЕК країни. Дослідження сучасного стану витрат і збереження всіх видів енергії у промисловості свідчить про те, що питання розробки обґрунтованої системи заходів щодо формування та оцінювання потенціалу енергозбереження є вкрай актуальним [2].

З метою врегулювання енергозбереження та енергоефективності в Україні було прийнято низку державних документів, у яких були визначені оптимальні шляхи вирішення проблеми підвищення енергоефективності будь-якої галузі промисловості України через інвестиційно-інноваційний розвиток. Завдяки такому вибору забезпечується комплексний розвиток галузі за рахунок реалізації заходів, спрямованих на технічне оновлення виробництва, використання науково-технічного потенціалу країни і формування високотехнологічного виробництва.

Держава зацікавлена у підвищенні ефективності використання енергоресурсів національною економікою, оскільки це дозволяє їй збільшити базу оподаткування та зменшити державні витрати (видатки на енергозабезпечення бюджетних установ), посилити свій вплив на світових ринках та підвищити рівень енергетичної безпеки. Для населення підвищення енергоефективності дозволяє збільшити рівень доходів і зменшити витрати на закупівлю енергетичних послуг. Для суспільства загалом – це шлях наближення до рівня сталого розвитку [3].

Таким чином, енергоефективність виступає критерієм якості функціонування економічної моделі держави, злагодженої взаємодії між суб'єктами господарювання, які мають сприяти підвищенню рівня енергоефективності виробництва, оскільки це безпосередньо впливає на його рентабельність і, відповідно, їх прибутки.

Список бібліографічних посилань:

1. Закон України «Про енергозбереження». URL : <http://www.rada.gov.ua>. (дата звернення: 12.04.2023р.).
2. «Енергетична стратегія України на період до 2030 року» (від 15 березня 2016 року URL : <http://www.rada.gov.ua>. (дата звернення: 12.04.2023р.).
3. Власюк О.С., Прейгер Т.К. Конкурентоспроможність енергетики: стан, проблеми, перспективи. *Стратегічна панорама*. 2019. № 2. С.26-35.

Анотація.

Досліджено проблеми енергоефективності підприємств в Україні. Визначена роль держави в формуванні умов реалізації енергозбереження за допомогою нормативно-правових механізмів. Виокремлено потребу застосування системного та комплексного підходів до вирішення проблеми енергозбереження.

Ключові слова: енергоефективність, енергозбереження, рентабельність, конкурентоспроможність.

UDC 621.8.03:33

Dmitrenko Alla., Doctor of Economics., associate professor, associate professor of department of finance, banking business and taxation Yuriy Kondratyuk National University of Poltava

ORSID 0000-0003-3304-8652; E-mail: av_dmitrenko@ukr.net

PROBLEMS ENERGY EFFICIENCY OF UKRAINE'S ECONOMY

Abstract.

The problems of energy efficiency of Ukrainian enterprises are considered. The leading role of the state in shaping the conditions for the implementation of energy conservation through regulatory and legal mechanisms is determined. The necessity of systematic and integrated approaches to solving the problem of energy saving is emphasized.

Key words: energy efficiency, energy saving, profitability, competitiveness.